

Händelseförloppet i *Julius Caesar*

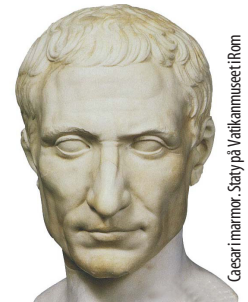
Handlingen utspelar sig i Rom och ute på två slagfält

Akt I - Akt IV:1 i Rom

Akt IV:2,3 i Sardes i Mindre Asien

Akt V i Filippi i Makedonien

Text: Roland Heiel

Caesar i marmor. Staty på Vatikanmuseet i Rom

AKT I

Scen 1: Rom. En gata

Flavius och Marullus skingrar en folkmassa som firar Caesars återkomst till Rom. En skomakare skämtar friskt och massan förebrås för att nu fira Pompejus besegrare.

Scen 2: Rom. En allmän plats

Caesar varnas av en spåman för 15 mars (Idus Martii). Cassius och Brutus pratar om att Caesar ensam vill regera. De hör hurrarop och fruktar att folket tänker kröna Caesar.

Cassius menar att Caesar blivit gud och ondgör sig över hans styre. Cassius påminner Brutus om ett gammalt uppror. Denne säger att han anar vad Cassius vill få honom till.

Caesar säger till Antonius att "jag vill ha välmående män omkring mig, slätkammat folk som sover gott om natten." Han menar att män som Cassius är farliga.

Casca berättar för Cassius och Brutus att Caesar nekade att ta emot kronan tre gånger inför folket innan han svimmade med fradga kring munnen.

Brutus vill träffa Cassius igen nästa dag. Ensam smider Cassius planer: För att få med Brutus ska han kasta in falska brev till denne i avsikt att ära Brutus och smutskasta Caesar.

Scen 3: Rom. En gata. Åskväder

Casca säger till Cicero att ovädret och annat han sett är omen om att något speciellt är i görningen. Cicero avfärdar det hela och säger godnatt.

Cassius värvar Casca till sammansvärjning mot Caesar och berättar att han värvat andra. En av dem är Cinna som dyker upp och ombeds sprida de falska breven till Brutus.

– Det är nåt sjukt du har i dina tankar, som jag i kraft av maka och förtrogen borde få reda på. Jag ber på mina knän, vid skönheten jag en gång hade.
(Portia till Brutus)

– Jag vill ha välmående män omkring mig, slätkammat folk som sover gott om natten. Den Cassius har en mager, hungrig uppsyn. Han tänker mycket, sådant folk är farligt.
(Caesar till Antonius)

– Se honom därför som en orm i ägget som kläckt ska följa sin natur och bitas. Så döda honom därför i hans skal.
(Brutus om Caesar)

AKT II

Scen 1: Rom. Brutus trädgård

Brutus tänker i natten att Caesar måste dö för att denne kan bli farlig med mycket makt. Tjänaren Lucius ger Brutus ett anonymt brev med uppmaning om att "slå till, gör rätt!"

Brutus får besök av sammansvurna som lägger fram sin plan. Brutus vill skona Antonius för att de inte ska verka blodtörstiga och för att denne blir ofarlig utan Caesar.

Decius lovar se till att Caesar nästa dag kommer till senaten där mordet ska ske. När alla gått ber Brutus fru Portia sin man att säga vad som trycker honom.

Det knackar på dörren och Brutus lovar att senare berätta för Portia, som går till sängs. Ligarius, ännu en sammansvuren, kommer in. Han och Brutus följs åt till senaten.

Scen 2: Rom. Caesars hus. Åskväder

Caesars fru Calpurnia ber maken stanna hemma på grund av dåliga omen. Han samtycker men övertalas ändå till slut av Decius att gå.

Scen 3: Rom. En gata nära Capitolium

Artemidorus står på en gata och läser högt upp namnen på de sammansvurna. Han säger att han ska lämna brevet till Caesar när denne går förbi.

Portia är orolig för Brutus och vill skicka sin tjänare till senaten. En spåman dyker upp och vill varna Caesar. En förvirrad Portia ber tjänaren hälsa Brutus att hon mår bra.

AKT III

Scen 1: Rom. Framför Capitolium

Caesar hånar spåmannen som varnat för 15 mars. Artemidorus avvisas när han vill överlämna sitt brev. Antonius uppmärksamhet avleds. Metellus ber Caesar om nåd för sin förvilda bror.

Caesar dödas av de sammansvurna, som smörjer sina händer i Caesars blod. Antonius frågar genom sin tjänare efter skälet till mordet och lovas svar om han vill komma dit.

Antonius säger att de kan döda honom, men Brutus vill att han ansluter sig till dem och ger honom lov att tala vid Caesars begravning om han lovar att inte klandra dem.

Scen 2: Rom. Forum

Ensam vid Caesars lik ber Antonius om förlåtelse för att han varit så mild mot mördarna. Han vill hämnas genom att starta inbördeskrig. Han får bud om att Octavius nu är i Rom.

Brutus håller tal till folket: Caesar fick dö för att Rom skulle räddas från slaveri. Folk föreslår att Brutus kröns. Antonius kommer med Caesars lik. Brutus ber folk lyssna till hans tal.

Antonius håller ett liktal till Caesar där han pekar på dennes storhet. Han gör på ett skickligt sätt folkmassan upprorisk mot mördarna utan att angripa dessa direkt.

Scen 3: Rom. En gata

När Antonius läser upp Caesars testamente med gåvor till folket vill folket göra uppror och bränna förädarnas hus. Antonius är nöjd och beger sig för att träffa Octavius.

En folkhop träffar poeten Cinna på gatan och frågar ut honom. När han nämner sitt namn tror de att han är den Cinna som var med i sammansvärjningen och dödar honom.

AKT IV

Scen 1: Rom. Ett rum i Antonius hus

Antonius, Octavius och Lepidus bestämmer vilka som ska dö. Antonius menar när Lepidus gått att denne inte ska ha makt, utan ska ses som ett "redskap" så länge han är nyttig.

Scen 2: Ett läger vid Sardes

Lucilius meddelar Brutus att Cassius förändrats. Cassius dyker upp och anklagar Brutus för att ha gjort honom illa. Brutus vill inte bråka inför truppen och de går in i ett tält.

Scen 3: Vid Sardes. Inne i Brutus tält

Cassius far ut mot Brutus i en tvist om en officer som tagit mutor. Brutus säger att Cassius själv är korrupt. Denne ber Brutus hugga honom med en dolk som han högg Caesar.

Brutus söker försoning med Cassius, som skyller sitt humör på arvet från sin mor. En poet ber dem skämmas för sin osämja och ber dem samsas. Brutus kör ut honom.

Brutus säger att Portia tagit livet av sig av rädsla över Antonius och Octavius makt. Messala meddelar att dessa har dödat ca hundra romerska senatorer och är på marsch.

Messala berättar om Portias död och Brutus låtsas inte veta, tar nyheten med lugn, vilket väcker beundran. Brutus föreslår marsch till Filippi, där motståndarna håller till.

Cassius föreslår att de stannar och låter fienden försvagas av sin marsch. Brutus insisterar och Cassius ger sig. Ensam ser Brutus Caesars vålnad, som säger att de ska ses vid Filippi.

**– Vi måste alla en gång dö, Messala.
Den tanken, att hon en gång skulle dö,
har skänkt mig kraft att bära sorgen nu.
(Brutus vid beskedet om Portias död)**

AKT V

Scen 1: Slätten vid Filippi

Octavius och Antonius ser fienden nalkas och hänar deras strategi. Generaler från härarna förolämpar varann. Octavius ber fienden ställa upp på fältet om de vågar slåss.

Cassius talar med Messala om sin oro inför slaget. Brutus och Cassius tar farväl av "för evigt". Cassius säger: "och råkas vi en gång, då ska vi småle; om inte har vi skilts på rätta sättet."

Scen 2: Filippi. Slagfältet

Brutus uppmanar Messala att fara med bud till trupperna om att genast anfalla fienden och "ge dem vad de tål."

Cassius skickar Titinius att undersöka om han omringats. Pindarus spejar och säger att Titinius tillfångatas. Cassius ber Pindarus stöta svärdet i hans bröst. Han dör.

Titinius återvänder oskadd med Messala som säger att Brutus trängt tillbaka Octavius. De hittar Cassius. Messala går med rapport till Brutus. Titinius tar sitt liv och hittas av Brutus.

Scen 4: En annan del av slagfältet

Brutus ber sina män att inte tappa modet. Cato stupar, truppen retirerar. Lucilius tas tillfånga och uppger att han är Brutus. Antonius bestrider och ber sina män fånga Brutus.

Scen 5: En annan del av fältet

Brutus samlar sina vänner och ber dem hjälpa honom ta sitt liv, men alla nekar. Fienden närmar sig. Brutus ber vännerna gå. Strato håller Brutus svärd när denne tar sitt liv.

Octavius och Antonius kommer. Octavius erbjuder Brutus män tjänst. Antonius berömmar Brutus som "den främste romarn av dem alla". Han lovas en hedersam begravning.

Personer

Julius Caesar
Octavius Caesar
Marcus Antonius triumvirat efter Caesars död
M. Aemilius Lepidus
Cicero, senator
Publius, senator
Popilius Lena, senator
Marcus Brutus
Cassius
Casca
Trebonius sammansvurna
Ligarius mot Caesar
Decius Brutus
Metellus Cimber
Cinna
Calpurnia, Caesars hustru
Portia, Brutus hustru
Flavius, folktribun
Marullus, folktribun
Artemidorus, en sofist från Knidos
En spåman
Cinna, en poet
En annan poet
Titinius, officer i Cassius armé
Lucilius
Messala
Unge Cato
Volumnius
Varro officerare och soldater
Clitus i Brutus armé
Claudius
Strato
Dardanius
Lucius, Brutus tjänare
Pindarus, Cassius tjänare
En skomakeare, en snickare & andra plebejer
Caesars vålnad
Senatorer
Medborgare
Vakter
Tjänare